

ਰਾਜੇਸ਼ ਬਿੰਦਲ ਜੋ .

ਸੰਤੋਸ਼ੀ ਸੋਧੀ @ ਸੋਨੀਆ - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ — ਉੱਤਰਦਾਤਾ

2011 ਦਾ CWP ਨੰਬਰ 17911

ਫਰਵਰੀ 20, 2015

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950 – ਧਾਰਾ 226 – ਅਪਾਹਜ ਵਿਅਕਤੀ (ਬਰਾਬਰ ਮੌਕੇ, ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਭਾਗੀਦਾਰੀ) ਐਕਟ, 1995 – ਐਸ.ਐਸ. 47 ਅਤੇ 72 – ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸ ਰੁਲਜ਼, ਭਾਗ-2 – ਆਰ.ਐਲ. 5.11 - ਸੇਵਾ ਦੌਰਾਨ ਅਪੰਗਤਾ - ਗੈਰ ਵਿਤਕਰਾ - ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦਾ ਪਤੀ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਅਟੈਂਡੈਂਟ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਸੀ - ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਆਉਂਦੇ ਸਮੇਂ, ਉਸ 'ਤੇ ਕੁਝ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਹ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਕੋਮਾ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾ - ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਰੁਲਜ਼ ਦੇ ਰੂਲ 5.11 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੈਨਸ਼ਨ - ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪਤੀ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 47 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਰੇ ਲਾਭ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣੇ ਸਨ - ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਅਚਨਚੇਤੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨਯੋਗ ਸੇਵਾ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਅਪੰਗਤਾ ਪੈਨਸ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਕੋਈ ਵੀ ਮੁੱਦਾ ਉਠਾਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ - ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਪਤੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸੇਵਾ ਦੌਰਾਨ ਅਪਾਹਜਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ - 1995 ਐਕਟ ਸਮਾਜਿਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਮਾਲਕ 'ਤੇ ਇੱਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ - ਕਨੂੰਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ - ਭਾਵੇਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਪਤੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਅਪੰਗਤਾ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ, ਇਹ ਉਸਨੂੰ ਸਾਰੀਆਂ ਰਾਹਤਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਖੜਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਉਸਨੂੰ ਐਕਟ, 1995 ਦੀ ਧਾਰਾ 47 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਪਲਬਧ ਹੋਣਗੀਆਂ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਈ ਗਈ ਦਲੀਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਲਤ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 47 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸੇਵਾ ਦੌਰਾਨ ਅਪੰਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਪਤੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸੇਵਾ ਦੌਰਾਨ ਅਪੰਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਹ ਲਗਾਤਾਰ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਸਮਾਜਿਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਲਾਹੇਵੰਦ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ 'ਤੇ ਇੱਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸੇਵਾ ਦੌਰਾਨ ਅਪੰਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਤਰੱਕੀ ਤੋਂ ਵੀ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਨਾ ਸਿਰਫ ਉਹ ਦੁਖੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਉਸ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਵਿਅਕਤੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੁਖੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਦ

ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਮਨ ਕੁਮਾਰ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਬੱਚਿਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਆਪਣੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਪਿਤਾ ਦਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਚਲਾਉਣਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਰਮਨ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਰੂਲਜ਼ ਦੇ ਰੂਲ 5.11 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੰਗਤਾ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਉਸ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਬਣੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 47 ਅਧੀਨ ਉਸ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(ਪੈਰਾ 23)

ਅੱਗੋਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 72 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਐਕਟ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਨਿਯਮ, ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਨਾ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ। ਅਪਾਹਜ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਉੱਥੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ, ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੋਈ ਵੀ ਨਿਰਦੇਸ਼। ਇਸ ਲਈ, ਕਿਉਂਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਵਧੇਰੇ ਲਾਹੇਵੰਦ ਹਨ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੇਵਾ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣ ਲਈ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਅਪੰਗਤਾ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਸੇਵਾ ਦੌਰਾਨ ਅਪਾਹਜਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇ।

(ਪੈਰਾ 25)

ਅੱਗੋਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਪਤੀ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਲਈ ਅਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦੇ ਕੇ ਅਪੰਗਤਾ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇਣ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 47 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਬੰਧਤ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਸਾਰੇ ਲਾਭ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਗੇ। ਉਸ ਨੂੰ ਚਾਰ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬਕਾਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਅਸਫਲ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਨਿਰਣੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਅਸਲ ਭੁਗਤਾਨ ਤੱਕ 9 ਫੀਸਦੀ ਸਲਾਨਾ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਵਿਆਜ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(ਪੈਰਾ 26)

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸੂਰਮ ਸਿੰਘ ਰਾਣਾ ਨੇ ਕੀਤੀ।

ਪਵਿੱਤਰ ਸਿੰਘ ਮੱਤੋਵਾਲ, ਐਡੀ. ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ, ਪੰਜਾਬ।

ਰਾਜੇਸ਼ ਬਿੰਦਲ, ਜੇ .

(1) ਪਟੀਸ਼ਨਰ, ਜੋ ਕਿ ਰਮਨ ਕੁਮਾਰ ਦੀ ਪਤਨੀ ਹੈ, ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਮਿਤੀ 14.6.2011 ਦੇ ਹੁਕਮ (ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਾ ਪੀ 13) ਨੂੰ ਨਕਾਰਦੇ ਹੋਏ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਪਤੀ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ, ਉਸ ਦੇ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰ ਰਹਿਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਪਤੀ ਨੂੰ 29.12.2002 ਤੋਂ ਉਸਦੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਡਿਊਟੀ 'ਤੇ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਤਨਖਾਹ ਦੇਣ ਲਈ ਅੱਗੋਂ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

(2) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਪਤੀ ਸਰਕਾਰੀ ਸੀਨੀਅਰ ਵਿੱਚ

ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਅਟੈਂਡੈਂਟ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਸੀ।

ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ, ਮੰਗਰੋਵਾਲ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ, 1998 ਤੋਂ 2.5.2002 ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਜੋ ਕਿ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪਾਹਜ ਹੈ, ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਘਰ ਵਾਪਸ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ 'ਤੇ ਮਾਰੂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਲੈਸ ਛੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਸ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ। ਕਾਫੀ ਦੇਰ ਤੱਕ ਉਹ ਹਸਪਤਾਲ 'ਚ ਦਾਖਲ ਰਹੇ। ਉਸਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਉਸ ਨੂੰ ਇਲਾਜ ਲਈ ਵਿਦੇਸ਼ ਲਿਜਾਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਮੰਗੀ ਗਈ ਸੀ। 3.12.2003 ਨੂੰ, ਲੋੜੀਂਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਪੈਰਿਸ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਰਜਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸੁਧਾਰ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਫਿਰ ਵੀ ਉਹ ਮਦਦ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਬੋਲਣ ਅਤੇ ਹਿੱਲਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਸੀ। ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਮੈਡੀਕਲ ਛੁੱਟੀ ਲਈ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਦਰਖਾਸਤਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ।

(3) ਇਹ ਸਾਰੇ ਤੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, 19.4.2006 ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰ. 3 ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਪਤੀ ਦੇ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਬਾਰੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਉਸ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਅਤੇ ਇਲਾਜ ਬਾਰੇ ਸਾਰੇ ਵੇਰਵੇ ਦੇ ਕੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਕੋਲ ਆਮਦਨ ਦਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਾਧਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਪਾਲਣ ਪੋਸ਼ਣ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਤਰਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਵੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਪਤੀ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ 29.12.2002 ਤੋਂ 29.12.2002 ਤੱਕ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਰਹਿਣ ਕਾਰਨ 14.6.2011 (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ P-13) ਦੇ ਅਣਗਹਿਲੀ ਵਾਲੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਮਾਪਤ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ।

(4) ਪਹਿਲਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਪਤੀ ਨੂੰ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਲਈ ਮੈਡੀਕਲ ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੌਰਾਨ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰਾਂ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਮੈਡੀਕਲ ਬੋਰਡ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਈ। 3 ਅਤੇ 4, ਜਿਸ ਨੇ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਨਿਯਮਤ ਡਿਊਟੀਆਂ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਸੀ। ਅਪਾਹਜ ਵਿਅਕਤੀਆਂ (ਬਰਾਬਰ ਮੌਕੇ, ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਭਾਰੀਦਾਰੀ) ਐਕਟ, 1995 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 47 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, (ਛੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, 'ਐਕਟ') ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਜੋ ਆਪਣੀ ਸੇਵਾ ਦੌਰਾਨ ਅਪੰਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਰੈਂਕ ਵਿੱਚ ਘਟਾਇਆ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਸਮਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(5) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 22.9.2011 ਨੂੰ ਮੌਸ਼ਨ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਸਮੇਂ, 14.6.2011 (ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਾ ਪੀ-13) ਦੇ ਅਪ੍ਰੈਸ਼ਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਪਤੀ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਕਰਨਾ (ਸੰਭਾਵੀ ਤੌਰ 'ਤੇ)। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਪੱਖਪਾਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸੀ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਿਤੀ 24.1.2012 ਨੂੰ ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਿੱਖਿਆ ਅਫਸਰ (SE), ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦੇ ਹਲਫਨਾਮੇ ਨਾਲ ਨੱਥੀ ਮਿਤੀ 23.12.2011 (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਆਰ-1) ਦੇ ਹੁਕਮ ਰਾਹੀਂ, ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ

ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਰੂਲਜ਼, ਖੰਡ-2 ਦੇ ਨਿਯਮ 5.11 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਪਤੀ ਰਮਨ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਸਰੀਰਕ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 47 ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਦੇ ਉਲਟ ਹੋਵੇਗਾ। , ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੋਕ ਹੈ, ਜੋ ਨੌਕਰੀ ਦੌਰਾਨ ਅਪੰਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ **ਕੁਨਾਲ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਯੂਨੀਅਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ**¹, **ਅਨਿਲ ਕੁਮਾਰ ਮਹਾਜਨ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਸਕੱਤਰ, ਪਰਸੋਨਲ ਮੰਤਰਾਲੇ, ਜਨਤਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ, ਦੁਆਰਾ** ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। **ਪਰਸੋਨਲ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਵਿਭਾਗ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਹੋਰ**², ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ **ਜੋਗਿੰਦਰ ਕੌਰ ਬਨਾਮ ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ**³, ਅਤੇ **ਸੀਡਬਲਯੂਪੀ ਨੰਬਰ 8641 ਆਫ 2012 ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨੇ** 26.8.2014 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ।

(6) ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਸ ਤੱਥ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦ ਨਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਦੁਰਘਟਨਾ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਦੌਰਾਨ ਅਪਾਹਜ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਹਰ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰਸ਼ੀਲ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਪਤੀ ਦੇ ਇਲਾਜ ਲਈ ਵਿਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਾਰਾ ਖਰਚਾ ਉਸ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ 22.9.2011 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਪਤੀ ਦੇ ਕੇਸ 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਸੇਵਾ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੰਗਤਾ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ ਇਹ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਮੁੱਦਾ ਉਠਾਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(7) ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਸਿੱਖਿਅਕ ਵਕੀਲ ਸੁਣੇ ਅਤੇ ਪੇਪਰ ਬੁੱਕ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ।

(8) ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਭਰ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 47 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ, ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਰੂਲਜ਼ ਦੇ ਬਿੱਲ ਅਤੇ ਨਿਯਮ 5.11 ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਵਸਤੂਆਂ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ। , ਜਿਲਦ-2, ਜਿਸ 'ਤੇ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ: -

ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 47

47. ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਵਿਤਕਰਾ। (1) ਕੋਈ ਵੀ ਅਦਾਰਾ ਕਿਸੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਵਡੇਗਾ, ਜਾਂ ਰੈਂਕ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ

ਜੋ ਆਪਣੀ ਸੇਵਾ ਦੌਰਾਨ ਅਪੰਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਕਰਮਚਾਰੀ ਅਪੰਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਹ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸੇ ਤਨਖਾਹ ਸਕੇਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਲਾਭਾਂ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜੇਕਰ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅਸਾਮੀ 'ਤੇ ਅਡਜਸਟ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਉੱਚਿਤ ਪੋਸਟ 'ਤੇ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕੋਈ ਦੁਕਵੀਂ ਅਸਾਮੀ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਜਾਂ ਉਹ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੀ ਉਮਰ ਪੂਰੀ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਵੇ।

(i) ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਉਸਦੀ ਅਪਾਹਜਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਤਰੱਕੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਦੁਕਵੀਂ ਸਰਕਾਰ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਰੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕੰਮ ਦੀ ਕਿਸਮ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਾਪਨਾ ਨੂੰ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ।"

ਬਿੱਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਸਤੂਆਂ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਬਿਆਨ

“(i) ਅਸਮਰਥਤਾਵਾਂ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ, ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਡਾਕਟਰੀ ਦੇਖਭਾਲ, ਸਿੱਖਿਆ, ਸਿਖਲਾਈ, ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਅਤੇ ਅਪਾਹਜ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਪੁਨਰਵਾਸ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਲਈ ਰਾਜ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਨਾ;

(ii) ਅਪਾਹਜ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਰੁਕਾਵਟ ਮੁਕਤ ਵਾਤਾਵਰਣ ਬਣਾਉਣ ਲਈ;

(iii) ਵਿਕਾਸ ਲਾਭਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰਥ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਗੈਰ-ਅਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਤਕਰੇ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ;

(iv) ਅਪਾਹਜ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਅਤੇ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਲਈ;

(v) ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਆਪਕ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਅਪਾਹਜ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਮੌਕਿਆਂ ਦੀ ਬਰਾਬਰੀ ਲਈ ਰਣਨੀਤੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ; ਅਤੇ

(vi) ਅਪਾਹਜ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਮੁੱਖ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਏਕੀਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਲਈ।

ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਰੂਲਜ਼, ਵਾਲੀਅਮ-2 ਦੇ ਨਿਯਮ 5.11

ਸੈਕਸ਼ਨ III - ਅਵੈਧ ਪੈਨਸ਼ਨ

A. ਗ੍ਰਾਂਟ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ

(1) 1 ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ 'ਤੇ, ਇੱਕ ਅਵੈਧ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਸਰੀਰਕ ਜਾਂ ਮਾਨਸਿਕ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਦੁਆਰਾ ਜਨਤਕ ਸੇਵਾ ਲਈ, ਜਾਂ ਇਸ ਦੀ ਉਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ਾਖਾ ਲਈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਲਈ ਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ

ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ।

ਨੋਟ।- ਅਵੈਧ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੀ ਰਕਮ ਫੈਮਿਲੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਸਕੀਮ, 1964 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਆਮ ਪਰਿਵਾਰਕ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੀ ਰਕਮ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

(9) ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 47 ਦਾ ਨਿਰਪੱਖ ਅਧਿਐਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਪੁਨਰ-ਨਿਰਮਾਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ 'ਤੇ ਇੱਕ ਫ਼ਰਜ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਕਰਮਚਾਰੀ, ਜੋ ਆਪਣੀ ਸੇਵਾ ਦੌਰਾਨ ਅਪਾਹਜ਼ਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਵੰਡਣ ਜਾਂ ਰੋਕ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਨਾ ਕਰਨ। ਜੇਕਰ ਅਪੰਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਉਸ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਹ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸੇ ਤਨਖਾਹ ਸਕੇਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਲਾਭਾਂ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਉੱਚਤ ਪੋਸਟ 'ਤੇ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕੋਈ ਢੁਕਵੀਂ ਅਸਾਮੀ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਜਾਂ ਉਹ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤੀ ਦੀ ਉਮਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਵੇ। ਅਜਿਹੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਅਪੰਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਤਰੱਕੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਢੁਕਵੀਂ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਾਪਨਾ ਨੂੰ ਛੋਟ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੰਮ ਦੀ ਕਿਸਮ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 47 ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸਾਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਮਾਲਕ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਬਣਦੀ ਹੈ।

(10) 12/13.2.2015 ਦੇ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਰਾਹੀਂ, ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਆਫ਼ ਪਬਲਿਕ ਇੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨ (ਸੈਕੰਡਰੀ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ), ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 47 ਅਧੀਨ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਛੋਟ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਭਾਵ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

(11) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 47 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਮਾਲਕ 'ਤੇ ਲਗਾਏ ਗਏ ਫਰਜ਼ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਰਹੇ ਹਨ। **ਰੁਨਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪੈਰਾ)** ਵਿੱਚ, ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 47 ਦੀ ਦਰਮਦ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਕਲਪ ਦੁਆਰਾ ਅਪਾਹਜ਼ਤਾ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਕਿਸੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਸੇਵਾ ਦੌਰਾਨ ਅਪੰਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਅਪੰਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜੇਕਰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਪੀੜਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਉਹ ਸਾਰੇ ਜੋ ਉਸ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹਨ, ਵੀ ਪੀੜਤ ਹਨ। ਐਕਟ ਇੱਕ ਸਮਾਜਕ ਲਾਭਕਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਉਸ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਪੈਰਾ 9, ਜੋ ਕਿ ਢੁਕਵਾਂ ਹੈ, ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:-

"8. ਐਕਟ ਦਾ ਅਧਿਆਇ VI ਅਪਾਹਜ਼ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਜੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 47, ਜੋ ਅਧਿਆਇ VII ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਸੇਵਾ ਦੌਰਾਨ ਅਪਾਹਜ਼ਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਵਿੱਚ 'ਅਪਾਹਜ਼ਤਾ' ਅਤੇ 'ਅਪੰਗਤਾ' ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ"

ਦੀਆਂ ਵੱਖਰੀਆਂ ਅਤੇ ਵੱਖਰੀਆਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੈਅ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕੋ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਸ਼ਬਦ/ਅਭਿਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋ ਵੱਖਰੀਆਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੀ ਚੋਣ ਦੁਆਰਾ ਅਪਾਹਜਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਜਾਂ ਪੀੜਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇੱਕ ਕਰਮਚਾਰੀ, ਜੋ ਆਪਣੀ ਸੇਵਾ ਦੌਰਾਨ ਅਪੰਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 47 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਕਰਮਚਾਰੀ, ਅਪਾਹਜਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ, ਜੇਕਰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦੁੱਖ ਝੱਲਣਾ ਪਏਗਾ, ਪਰ ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਵੀ ਦੁਖੀ ਹੋਣਗੇ। ਧਾਰਾ 47 ਦੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਫਰੇਮ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸਦੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੁਭਾਅ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ 'ਕੋਈ ਵੀ ਸੰਸਥਾਨ ਆਪਣੀ ਸੇਵਾ ਦੌਰਾਨ ਅਪਾਹਜਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਵੰਡੇਗਾ, ਜਾਂ ਰੈਂਕ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ' ਸੈਕਸ਼ਨ ਅੱਗੇ ਇਹ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਕਰਮਚਾਰੀ ਅਪੰਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਹ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸੇ ਤਨਖਾਹ ਸਕੇਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਲਾਭਾਂ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਜੇਕਰ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅਸਾਮੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਐਡਜਸਟ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਉੱਚਤ ਪੋਸਟ 'ਤੇ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕੋਈ ਦੁਕਵੀਂ ਅਸਾਮੀ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਜਾਂ ਉਹ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੀ ਉਮਰ ਪੂਰੀ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਉਸਦੀ ਅਪਾਹਜਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਤਰੱਕੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 47 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਜੇ ਸੇਵਾ ਦੌਰਾਨ ਅਪੰਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਸਮਾਜਿਕ ਲਾਭਕਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਉਪਬੰਧ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਜੋ ਅਪਾਹਜ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਦੇ ਮੌਕੇ, ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਦੇਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੋ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਰੁਕਾਵਟ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਵਸਤੂ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅਧਰੰਗ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 47 ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸਾਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਦੌਰਾਨ ਅਪਾਹਜਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ 'ਤੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ। (ਜ਼ੋਰ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ)"

(12) ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ **ਭਗਵਾਨ ਦਾਸ ਅਤੇ**

ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਬਿਜਲੀ ਬੋਰਡ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਸਨ ਕਿ, 'ਇਹ ਕੇਸ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ, ਇੱਕ ਆਮ ਸਿਹਤਮੰਦ ਜੀਵਨ ਜੀਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਦਕਿਸਮਤ ਸਾਥੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀ, ਜੋ ਕਿਸੇ ਅਸਮਰੱਥਾਤਮਕ ਅਪਾਹਜਤਾ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਏ ਹਨ, ਦੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਸਵੈਦਨਸ਼ੀਲ ਅਤੇ ਉਦਾਸੀਨ ਰਵੱਈਏ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।' ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ ਜਦੋਂ, ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਿਜਲੀ ਬੋਰਡ ਨੇ

ਆਪਣੇ ਕਰਮਚਾਰੀ, ਜੋ ਸਹਾਇਕ ਲਾਈਨਮੈਨ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਦੌਰਾਨ 17.1.1994 ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅੰਨ੍ਹਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਐਕਟ ਦਾ ਲਾਭ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਬੋਰਡ ਦਾ ਪੱਖ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 47 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੇ ਸਵੈ-ਇੱਛਤ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਲੈ ਲਈ ਸੀ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਉਹ 17.1.1994 ਨੂੰ ਅੰਨ੍ਹਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਹ ਐਕਟ 7.2.1996 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਦੋਵੇਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਨ। 18.1.1994 ਤੋਂ 21.3.1997 ਤੱਕ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰ ਰਹਿਣ ਕਾਰਨ ਕਰਮਚਾਰੀ ਵਿਰੁੱਧ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ, ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਗੁਆ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਉਹ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਯੋਗ ਨੌਕਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਮੈਡੀਕਲ ਬੋਰਡ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਰਮਚਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਲਈ ਅਯੋਗ ਸੀ। ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਲਈ ਉਸ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਈ ਗਈ ਸੀ। ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਰੀ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਈ ਗਈ ਹੈ। 21.3.1997 ਨੂੰ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਬੋਰਡ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਨੌਕਰੀ ਦੌਰਾਨ ਅਪੰਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਕੁਝ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ 'ਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਡਿਊਟੀ, ਇਸ ਲਈ, ਉਸਦੇ ਕੇਸ 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਰਿਟਾਇਰਲ ਲਾਭਾਂ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੇ 2005 ਦਾ ਸੀਡਬਲਯੂਪੀ ਨੰਬਰ 12534 ਭਗਵਾਨ ਦਾਸ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਿਜਲੀ ਬੋਰਡ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ, 11.8.2005 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਉਸਦੇ ਪੁੱਤਰ ਲਈ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਲਈ ਬਦਲਵੀਂ ਰਾਹਤ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਉਮੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨਾਗਪਾਲ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 47 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ।

(13) ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਬੋਰਡ ਵੱਲੋਂ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਸਟੈਂਡ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਨੇਤਰਹੀਣ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸੇਵਾ ਦੇ ਬਦਲੇ ਤਨਖਾਹ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਫਾਇਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਲੈਣ ਲਈ ਮਨਾ ਲਿਆ। ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ 17.7.1996 ਦੇ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੇ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ, ਉਸਨੇ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਲਈ ਯੋਗ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਲਈ ਸਵੈ-ਇੱਛਤ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਵਜੋਂ ਉਸ ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨਾ ਅਸੰਭਵ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੀ ਦੁਰਦਸ਼ਾ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਬੋਰਡ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਉਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣਾ ਸੀ, ਬੋਰਡ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਆਚਰਣ ਨੂੰ ਅਣਗੌਲਿਆ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬੋਰਡ ਵੱਲੋਂ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਨੂੰ ਰਿਟਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਉਸਦੀ

ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਤੱਕ ਸਾਰੇ ਸੇਵਾ ਲਾਭਾਂ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸਬੰਧਿਤ ਪੈਰੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤੱਥ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹਨ, ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ: -

1. 7. ਜਵਾਬਦੇਹ-ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਤੋਂ ਇਹ ਜ਼ਾਹਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਵਿਧਾਨਿਕ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਬੋਰਡ ਦੇ ਕੁਝ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਕਿ ਇੱਕ ਅਨੁ, ਬੇਕਾਰ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬੋਰਡ ਦੇ ਰੋਲ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸੇਵਾ ਦੇ ਬਦਲੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਤਨਖਾਹ ਦੇਣਾ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਮਨਾ ਲਿਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਖੁਦ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਐਕਟ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਬੋਰਡ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਜਿਸ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਹ ਸਟੈਂਡ ਲਿਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਖੁਦ ਮੈਡੀਕਲ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਉਹ ਉਸ ਦਾ 17-7-1996 ਦਾ ਪੱਤਰ ਸੀ। ਇਹ ਚਿੱਠੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਲਿਖੀ ਗਈ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਚਿੱਠੀ ਵਿਚ ਉਸ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਬਾਰੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਪਰ ਨਾਲ ਹੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਯੋਗ ਨੌਕਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਲਈ ਸਵੈਇੱਛਤ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਵਜੋਂ ਉਸ ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨਾ ਅਸੰਭਵ ਹੈ।

18. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਇੱਕ IV ਜਮਾਤ ਦਾ ਕਰਮਚਾਰੀ ਸੀ, ਇੱਕ ਲਾਈਨਮੈਨ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਨਜ਼ਰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੁਆ ਦਿੱਤੀ। ਉਹ ਕਿਸੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਾਰੇ ਜਾਣੂ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਉਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਅਨੁਪਣ ਕਾਰਨ ਉਸ ਦੀ ਨੌਕਰੀ, ਜੋ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਦਾ ਸਰੋਤ ਹੈ, ਗੁਆ ਦੇਵੇਗਾ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਹ ਜਿਸ ਮਾਨਸਿਕ ਦਬਾਅ ਹੇਠ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਉਸ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਨੀ ਔਖੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਸਹੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਸਮਝਾਉਂਦੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੱਕਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦੇ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਵਾਕ ਚੁੱਕ ਕੇ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਸੰਗ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਰਕੇ ਉਸਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਬੋਰਡ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸਾਡੇ ਮਨਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿੰਦਣਯੋਗ ਸੀ।

19. ਅਸੀਂ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਬੋਰਡ ਦੇ ਸਰਵੋਤਮ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਦੋ ਅਧੀਨ ਅਜੇ ਵੀ

ਪੁਰਾਣੀ ਸੋਚ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਚੰਗਾ ਪੈਸਾ ਖਰਚ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਹੁਣ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪਰ ਉਹ ਬਿਲਕੁਲ ਗਲਤ ਸਨ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੋਣ ਤੋਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ। ਤੰਗ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਅਫਸਰਾਂ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪੱਖਪਾਤ ਨੂੰ ਅਪਾਹਜ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ। ਵੱਡੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਕਿ ਅਪਾਹਜ ਵੀ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਵਸੀਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ

ਵੀ ਹੋਰ ਨਾਗਰਿਕ ਦੀ ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਾ ਸਿਰਫ ਉਹਨਾਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਲਈ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਅਤੇ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਹੋਵੇਗੀ ਬਲਕਿ ਸਮਾਜ ਲਈ ਵੱਡੀਆਂ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਪੈਦਾ ਕਰੇਗੀ। ਕਾਨੂੰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਿਸ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਕੋਈ ਦਾਨ ਜਾਂ ਵੱਡਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਾਗਰਿਕ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ।

20. ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, 21-3-1997 ਤੋਂ ਅਯੋਗ ਕਰਮਚਾਰੀ (ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1) ਦੀ ਸੇਵਾ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਬੋਰਡ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਮਾੜਾ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 47 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਸਾਲਾਨਾ ਵਾਧੇ ਅਤੇ ਤਰੱਕੀਆਂ ਆਦਿ ਸਮੇਤ ਸਾਰੇ ਸੇਵਾ ਲਾਭਾਂ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਸ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਟਰਮੀਨਲ ਲਾਭਾਂ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ 22-3-1997 ਤੋਂ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦੀ ਉਸ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਦੀ ਰਕਮ ਨਾਲ ਐਡਜਸਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਬਕਾਇਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਭਵਿੱਖੀ ਤਨਖਾਹ ਵਿੱਚੋਂ ਆਸਾਨ ਮਾਸਿਕ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਵਿੱਚ ਐਡਜਸਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸੇਵਾ ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗਾ। ਉਸ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅਡਜਸਟਮੈਂਟ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਬੋਰਡ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਕਾਪੀ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਛੇ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉਸ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਬਕਾਇਆ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।" (ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

14.) **ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਸਜੇ ਕੁਮਾਰ ਜੈਨ ਵਿੱਚ** ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਉਸਦੀ ਅਪਾਹਜਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਤਰੱਕੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

15.) **ਭਾਰਤ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ ਬਨਾਮ ਦੇਵੇਂਦਰ ਕੁਮਾਰ ਪੰਤ ਅਤੇ ਹੋਰ** ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਉਸ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਮੰਨਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਸੇਵਾ ਦੌਰਾਨ ਅਪੰਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਦਾ ਸੰਬੰਧਤ ਪੈਰਾ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:-

"38. ਇਸ ਲਈ ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 47(2) ਸਿਰਫ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਯੋਗ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਤਰੱਕੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਅਪਾਹਜਤਾ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹੈ। 'ਸਿਰਫ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ' ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਉੱਚੇ ਫਰਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਅਪਾਹਜਤਾ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਤਰੱਕੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਅਪਾਹਜਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਤਰੱਕੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜੇਕਰ ਅਪਾਹਜਤਾ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰੋਮੋਸ਼ਨਲ ਪੋਸਟ ਦੇ ਉੱਚ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਉਸਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ।

16.) ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ **ਗੀਤਾਬੇਨ ਰਤੀਲਾਲ ਪਟੇਲ ਬਨਾਮ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਅਫ਼ਸਰ**⁸ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਸੀ। ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਆਪਣੀ ਸੇਵਾ ਦੌਰਾਨ ਮਾਨਸਿਕ ਤਣਾਅ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ 40-60 ਫੀਸਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸਮਰੱਥਾ ਹੋ ਗਈ। ਉਸ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅੱਗੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 62 ਅਧੀਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਪਿਛਲੀ ਤਨਖਾਹ ਦੇ ਨਾਲ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਗੁਜਰਾਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇੰਟਰਾ ਕੋਰਟ ਦੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਸਿੰਗਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਸਤੂਆਂ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਇਹ ਐਕਟ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਲਾਭਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਦੁਬਾਰਾ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ।

17. **ਅਨਿਲ ਕੁਮਾਰ ਮਹਾਜਨ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪੈਰਾ)** ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਆਇਆ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ 12.7.1977 ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਸਨੇ 15.10.2007 ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਣ ਤੱਕ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ। ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਦੌਰਾਨ ਮਾਨਸਿਕ ਰੋਗ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 47 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਸੇਵਾ ਦੌਰਾਨ ਮਾਨਸਿਕ ਬਿਮਾਰੀ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਰੈਂਕ ਵਿੱਚ ਵੱਡਣਾ ਜਾਂ ਘਟਾਉਣਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। . ਇਸ ਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪੈਰਾ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:-

18. . ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਆਈਏਐਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਾਲ 1977 ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਸਨੇ 30 ਸਾਲ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ।

⁸ 2013 (7) SCC 182

15 ਅਕਤੂਬਰ, 2007 ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਤੱਕ। ਇਹ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪਾਗਲ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਸ ਨੂੰ 1977 ਵਿੱਚ ਆਈ.ਏ.ਐਸ. ਅਫਸਰ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪਾਗਲ ਹੋ ਗਿਆ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਐਕਟ, 1995 ਦੀ ਧਾਰਾ 2(i) ਦੇ ਅਧੀਨ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਿਮਾਰ ਹੋਣਾ, ਸੈਕਸ਼ਨ 47 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਾਹਜਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਵੰਡਣ ਜਾਂ ਰੋਕ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਜਿਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸੇਵਾ ਦੌਰਾਨ ਅਪਾਹਜਤਾ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਅਪੰਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਹ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸੇ ਤਨਖਾਹ ਸਕੇਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਲਾਭਾਂ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜੇਕਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਐਡਜਸਟ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਤਾਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉੱਚਿਤ ਪੋਸਟ 'ਤੇ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕੋਈ ਢੁਕਵੀਂ ਅਸਾਮੀ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਜਾਂ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੀ ਉਮਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਲੈਂਦਾ, ਜੋ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀ।

19. ਉਪਰੋਕਤ ਖੋਜ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਜਾਂ ਉਸਨੂੰ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੀ ਸਬੰਧਤ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਅਤੇ ਮੈਰਿਟ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਖੋਜ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਮਾਮਲਾ ਮੈਡੀਕਲ ਬੋਰਡ ਕੋਲ ਭੇਜਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪਾਗਲ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਐਮੀਕਸ ਕਿਊਰੀ ਵਜੋਂ ਐਡਵੋਕੇਟ।

20. ਬਾਰ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ 31 ਜੁਲਾਈ, 2012 ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।^{ਇਸ} ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਹੁਣ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹ ਨਤੀਜੇ ਸਮੇਤ ਲਾਭਾਂ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਤਨਖਾਹ ਦੇ ਬਕਾਏ। ਉਪਰੋਕਤ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਖੋਜਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਮਿਤੀ 15 ਅਕਤੂਬਰ, 2007 ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਕਲਪ ਨਹੀਂ ਹੈ; 22 ਦਸੰਬਰ, 2008 ਨੂੰ^{ਕੋਦਰੀ} ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਬੈਂਚ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦੁਆਰਾ OANo.2784/2008 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ 20 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2010 ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ WP (C) ਨੰਬਰ 2622 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੁਕਮ /2010 ਅਤੇ ਕੇਸ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਨਖਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ

ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਭਾਗੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤੇ ਨੂੰ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਮਾਨਸਿਕ ਰੋਗ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਐਕਟ, 1995 ਦੀ ਧਾਰਾ 47 ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਪੂਰੀ ਤਨਖਾਹ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਜੇਕਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਵੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ ਮਿਆਦ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪੂਰੇ ਰਿਟਾਇਰਲ ਲਾਭਾਂ ਲਈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਲਾਭ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਅਸਲ ਭੁਗਤਾਨ ਹੋਣ ਤੱਕ, ਰਕਮ ਦੀ ਬਕਾਇਆ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 6% ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਵਿਆਜ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਣਗੇ।"

(18) *ਜੋਗਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ (ਸੁਪੈਰਾ), ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਹਰਿਆਣਾ ਬਿਜਲੀ ਵੱਡ ਨਿਗਲ ਲਿਮਿਟਡ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਤੇ ਰਿਤੇਸ਼ ਸਿਨਹਾ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਹਨ ।*

(19) ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦਾ ਪਤੀ ਰਮਨ ਕੁਮਾਰ 1998 ਤੋਂ ਬਕਾਇਦਾ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ, ਮੰਗਰੋਵਾਲ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵਿਖੇ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਅਟੈਂਡੈਂਟ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ 2.5.2002 ਨੂੰ ਸੀ. ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੇ ਭਰਾ, ਜੋ ਕਿ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪਾਹਜ ਹੈ, ਨਾਲ ਘਰ ਪਰਤ ਰਹੇ ਸਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਮਾਰੂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਲੈਸ ਛੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਰਮਨ ਕੁਮਾਰ ਦੇ ਸਿਰ ਵਿੱਚ ਸੱਟ ਲੱਗ ਗਈ ਅਤੇ ਉਹ ਕੋਮਾ ਵਿੱਚ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਉਹ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਰਹੇ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਰਾਜ ਨੇ ਉਸਨੂੰ 3.12.2003 ਨੂੰ ਇਲਾਜ ਲਈ ਪੈਰਿਸ (ਫਰਾਂਸ) ਲਿਜਾਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਵੀ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਦੀ ਸਿਹਤ ਵਿਚ ਕੁਝ ਸੁਧਾਰ ਹੋਇਆ ਹੈ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਉਹ ਆਪਣਾ ਰੋਜ਼ਮਰਾ ਦਾ ਕੰਮ ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਬਕਾਇਦਾ ਦਰਖਾਸਤਾਂ ਭੇਜੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। 19.4.2006 ਨੂੰ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰ. 3 ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਪਤੀ ਨੂੰ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਸਬੰਧੀ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਜਵਾਬ 25.5.2006 ਦੇ ਪੱਤਰ ਰਾਹੀਂ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਰਮਨ ਕੁਮਾਰ ਦੇ ਤਿੰਨ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ ਅਤੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਪਿਤਾ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਮਦਦ ਦੇ ਬੈਠਣ ਅਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਸਦੀ ਬਕਾਇਦਾ ਤਨਖਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਤਰਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। . ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਤਰਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਵੀ ਕੀਤੀ। ਮਿਤੀ 14.6.2011 ਦੇ ਪੱਤਰ (ਅਨੇਕਚਰ ਪੀ-13) ਰਾਹੀਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਪਤੀ ਨੂੰ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਡਾਕਟਰੀ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕੰਮ ਕਰਨ

82013 (1) PLR 703

92013 (4) PLR 505

ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਸੀ।

(20) ਮੌਜੂਦਾ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਮਿਤੀ 14.6.2011 ਦੇ ਸਮਾਪਤੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। 22.9.2011 ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਆਫ ਮੋਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਸਮੇਂ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ:-

"ਮੋਸ਼ਨ ਦਾ ਨੋਟਿਸ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁਦੀਪਤੀ ਸ਼ਰਮਾ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਡਿਪਟੀ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ, ਪੰਜਾਬ, ਜਵਾਬਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਨੋਟਿਸ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ, 30.1.2012 ਤੱਕ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਚਾਰ ਕਾਪੀਆਂ ਸਿੱਖਿਅਤ ਰਾਜ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਦਿਨ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ 'ਤੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਗੈਰ-ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਜਵਾਬੀ ਜਵਾਬ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਵਿਰੋਧੀ ਵਕੀਲ ਦੀ ਅਗਾਊਂ ਕਾਪੀ ਦੇ ਨਾਲ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ, 14.6.2011 (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ P-13) ਦੇ ਅਪ੍ਰੈਸ਼ਨ ਆਰਡਰ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਪਤੀ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਜਾਂ (ਇਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ) ਉਸਦੀ ਸਰੀਰਕ ਅਯੋਗਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸਮਾਪਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, 'ਤੇ ਰੋਕ ਰਹੇਗੀ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਪਤੀ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਤੁਰੰਤ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਲਿਬਰਟੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਪਤੀ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ (ਸੰਭਾਵੀ ਤੌਰ 'ਤੇ)। ਅਜਿਹਾ ਹੁਕਮ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕੇਸ ਦੇ ਅਜੀਬ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ, ਤਰਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਦੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨਾਲ ਪੱਖਪਾਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਇਸ ਹੁਕਮ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਪਾਲਣਾ ਲਈ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁਦੀਪਤੀ ਸ਼ਰਮਾ, ਸਿੱਖਿਆ ਡਿਪਟੀ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ, ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਜਾਵੇ।"

(21) ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਮਿਤੀ 23. 12.2011 ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਰਾਹੀਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਪਤੀ ਰਮਨ ਕੁਮਾਰ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ 14.6.2011 ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਰੂਲਜ਼, ਖੰਡ-I ਦੇ ਨਿਯਮ 5.11 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸਨੂੰ ਅਵੈਧ ਪਰਿਵਾਰਕ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। 9.4.2009 ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵੀ, ਜਿਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਉਸਨੂੰ ਸੇਵਾ ਲਈ ਅਯੋਗ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(22) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੇਸ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 47 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਰਮਨ ਕੁਮਾਰ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਤ ਕੇਸ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਹੈ

ਅਪੰਗਤਾ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਸਲਈ, ਉਸਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰਾਹਤ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

(23) ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਈ ਗਈ ਦਲੀਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਲਤ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 47 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸੇਵਾ ਦੌਰਾਨ ਅਪੰਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਪਤੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸੇਵਾ ਦੌਰਾਨ ਅਪੰਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਹ ਲਗਾਤਾਰ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਸਮਾਜਿਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਲਾਹੇਵੰਦ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ 'ਤੇ ਇੱਕ ਜ਼ੁਮੇਵਾਰੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸੇਵਾ ਦੌਰਾਨ ਅਪੰਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਤਰੱਕੀ ਤੋਂ ਵੀ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਨਾ ਸਿਰਫ ਉਹ ਦੁਖੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਉਸ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਵਿਅਕਤੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੁਖੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਦਲੀਲ ਵਾਲਾ ਕੇਸ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਰਮਨ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਬੱਚਿਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਆਪਣੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਪਿਤਾ ਦਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਰਮਨ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਰੂਲਜ਼ ਦੇ ਰੂਲ 5.11 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੰਗਤਾ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦਿੱਤੇ ਹੋਏ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਉਸ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਬਣੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 47 ਅਧੀਨ ਉਸ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਪਟਾਇਆ ਹੋਇਆ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(24) ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਕਿ ਕੀ ਸੇਵਾ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ ਜਾਂ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ **ਰੁਕਸਾਨਾ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ** ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਜਣੇਪਾ ਛੁੱਟੀ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਦੇ ਹੱਕ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੈਟਰਨਟੀ ਬੈਨੀਫਿਟ ਐਕਟ, 1961 ਅਤੇ ਨੋਟ 4 ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਰੂਲਜ਼, 1953 ਦੇ ਨਿਯਮ 8.127 ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ। ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸੇਵਾ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਇੱਕ ਮਹਿਲਾ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਜਣੇਪਾ ਛੁੱਟੀ ਦੇ ਲਾਭਾਂ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਮੈਟਰਨਟੀ ਬੈਨੀਫਿਟ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 5 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਦੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਬੱਚੇ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਮਹਿਲਾ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਜਣੇਪਾ ਛੁੱਟੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

(25) ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 72 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਐਕਟ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਨਿਯਮ, ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਪਾਹਜ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਲਈ, ਕਿਉਂਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਵਧੇਰੇ ਲਾਹੇਵੰਦ ਹਨ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੇਵਾ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ

ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਇੰਜਨੀਅਰ ਆਪਰੇਸ਼ਨ, ਸਬ ਅਰਬਨ ਡਿਵੀਜ਼ਨ, ਉੱਤਰ 844 ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਰਿਆਣਾ ਬਿਜਲੀ ਵੰਡ ਨਿਗਮ
ਲਿਮਿਟੇਡ, ਸੋਨੀਪਤ ਬਨਾਮ.

ਲੇਬਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਹਰਿਆਣਾ ਅਤੇ ਹੋਰ
(ਰਾਮੇਸ਼ਵਰ ਸਿੰਘ ਮਲਿਕ, ਜੇ.)

ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਅਪੰਗਤਾ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਉਹ
ਸੇਵਾ ਦੌਰਾਨ ਅਪੰਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ।

(26) ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਪਤੀ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਲਈ ਅਯੋਗ ਕਰਾਰ
ਦੇ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਅਪੰਗਤਾ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ
ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 47 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਬੰਧਤ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ
ਉਪਲਬਧ ਸਾਰੇ ਲਾਭ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਗੇ। ਉਸ ਨੂੰ ਚਾਰ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬਕਾਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ
ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਅਸਫਲ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਨਿਰਣੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਅਸਲ ਭੁਗਤਾਨ ਤੱਕ 9% ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ
ਵਿਆਜ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(27) ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਤੱਥ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ
ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕੇਸ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ
ਸੇਵਾ ਦੌਰਾਨ ਅਪੰਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ
ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਹ ਸਬੰਧਤ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਮੁਖੀ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੋਵੇਗਾ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦਾ ਤਤਕਾਲ
ਬੌਸ ਉਸ ਨੂੰ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਜੋ ਮਾਲਕ 'ਤੇ ਫਰਜ਼ ਅਦਾ
ਕਰਦਾ ਹੈ।

(28) ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪੀ ਐਸ ਬਾਜਵਾ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮਾਜ਼ਾਂ
ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ
ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ
ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ
ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਭਾਪ੍ਰੀਤ

ਸਿੰਘ

ਰਾਮੇਸ਼ਵਰ ਸਿੰਘ ਮਲਿਕ ਜੇ.

ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਇੰਜਨੀਅਰ ਆਪਰੇਸ਼ਨ, ਸਬ ਅਰਬਨ
ਡਿਵੀਜ਼ਨ, ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਰਿਆਣਾ ਬਿਜਲੀ ਵੰਡ
ਨਿਗਮ ਲਿਮਿਟੇਡ, ਸੋਨੀਪਤ — ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਲੇਬਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਹਰਿਆਣਾ ਅਤੇ
ਹੋਰ — ਉੱਤਰਦਾਤਾ

CWP ਨੰ. 2014 ਦਾ 453

ਫਰਵਰੀ 13, 2015

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950 - ਧਾਰਾ 226 - ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ ਐਕਟ, 1947 -

ਐੱਸ. 29 ਅਤੇ 33-ਸੀ(1) - ਸੇਵਾ ਦੀ ਬਹਾਲੀ - ਪਿਛਲੀ ਉਜਰਤ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ - ਡੀਸੀ ਦਰਾਂ 'ਤੇ ਕਾਮਿਆਂ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਉਜਰਤਾਂ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ - ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ - ਲੇਬਰ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨਿਯਮਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ - ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤਨਖਾਹ ਦੇ ਬਕਾਏ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ - ਜਦੋਂ ਕਿਰਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ 'ਤੇ ਰਿਕਵਰੀ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ, ਇਸ ਨੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ - ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵੀ ਲੈ ਰਹੀ ਹੈ